

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:

F. van Heemst

f.van.heemst@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2017-614788391

(DOS-2015-0000566)

Bijlage: 1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Extra ambities bij Begroting 2018

Geachte Statenleden,

De Begroting 2018 laat zien dat de incidentele financiële ruimte van PZH de komende jaren groeit. In deze brief informeren wij u graag over onze voornemens ten aanzien van de financiële ruimte.

De extra financiële ruimte is uiteraard goed nieuws. Naast de beleidsrijke voorstellen die al in de Begroting 2018 verwerkt zijn, heeft het college zich daarom georiënteerd op extra ambities voor 2018 en 2019. Het college maakt hiervoor uitgewerkte voorstellen en zal die voorleggen voor besluitvorming aan uw Staten. Deze voorstellen zijn niet verwerkt in de voorliggende begroting, wat ook ruimte geeft om in de begrotingsbehandeling op 8 november 2017 inhoudelijk het gesprek aan te gaan over de voorstellen. Bij voldoende politieke steun kan over deze voorstellen besloten worden bij Voorjaarsnota 2018. Het is echter ook procedureel mogelijk besluitvorming bij de Begroting 2018 plaats te laten vinden (zie ook procedurevoorstel op pagina 9 van deze brief).

Samen met de beleidsrijke voorstellen die al in de Begroting 2018 zijn verwerkt, komt het totale pakket aan ambities tot en met 2023 uit op € 65,6 mln. Het pakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- Invulling van moties Provinciale Staten (van Voorjaarsnota 2017): € 27,6 mln (tabel 1).
- Beleidsrijke voorstellen verwerkt in Begroting 2018: € 9,8 mln (tabel 1).
- Extra ambities toegelicht in deze brief: € 28,2 mln (tabel 3).

Een ander deel van de groei van de inkomsten uit het provinciefonds (uit de meicirculaire) wil het college voorlopig vrij houden om in te kunnen spelen op de uitkomsten van de kabinetsformatie. Voor 2018 en 2019 gaat dit in totaal om € 24 mln aan incidentele middelen. Dit betekent dat er richting 2019 en verder forse ruimte is om samen met uw Staten keuzes te maken voor verdere investeringen. Na besteding van deze middelen resteert deze collegeperiode (t/m 2019) nog een incidentele ruimte van € 3,5 mln.

Het vervolg van deze brief kent de volgende opbouw:

- 1) Financiële ruimte en beleidsrijke voorstellen verwerkt in Begroting 2018.
- 2) Overzicht van extra ambities van GS voor 2018 en 2019.
- 3) Mogelijke procedure voor verwerking van de extra ambities in de Begroting 2018.
- 4) Vervolgproces.

1) Financiële ruimte en beleidsrijke voorstellen verwerkt in Begroting 2018

De komende jaren groeit de incidentele financiële ruimte van PZH. Belangrijkste oorzaken zijn a) aantrekkende algemene inkomsten (opcenten motorrijtuigbelasting, provinciefonds) en b) afname van de rentelasten. In tabel 2 wordt de ontwikkeling van de incidentele financiële ruimte weergegeven. Daarbij zijn de volgende punten van belang:

- In de begroting zoals aan u voorgelegd wordt voorgesteld tot en met 2023 € 27,6 mln van de financiële ruimte in te zetten ter dekking van moties (724, 715/720/728, 729).
- Daarnaast wordt voorgesteld € 9,8 in te zetten voor beleidsrijke voorstellen. Een nadere uitsplitsing van deze bedragen is toegelicht in tabel 1 'moties en beleidsrijke voorstellen verwerkt in Begroting 2018'.

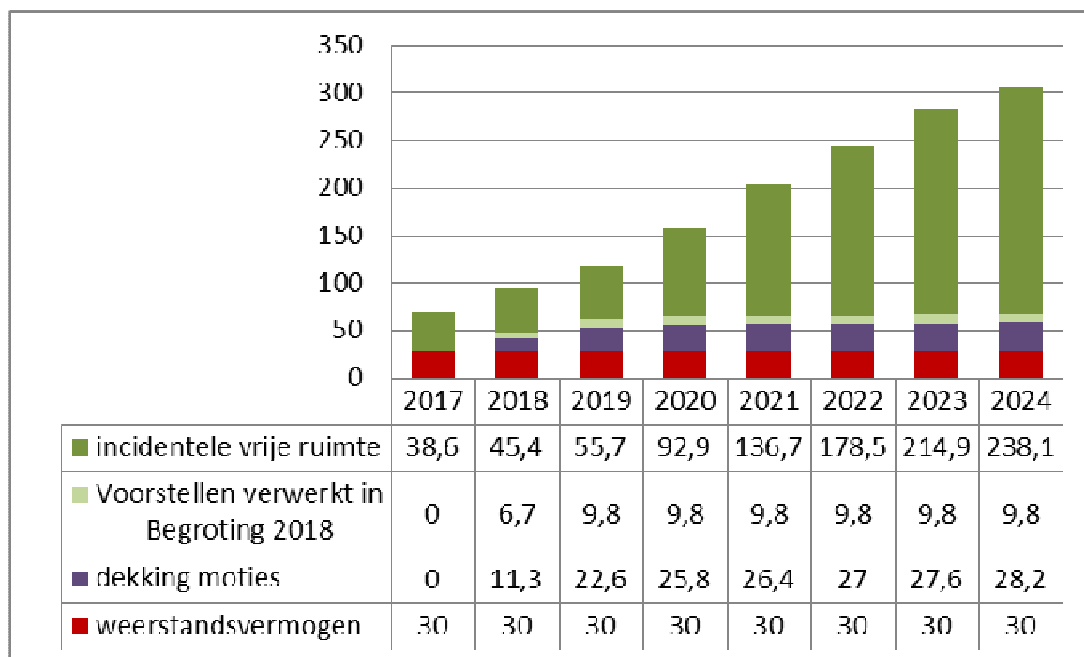
Tabel 1 Moties en beleidsrijke voorstellen verwerkt in Begroting 2018

(bedragen x € 1 mln)		Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode				Totaal	
		i/s	2018	2019	2020	2021	2022		2023
<i>Moties en GS-voorstellen verwerkt in Begroting 2018</i>									
1	715/720/728 *1) Energietransitie gebouwde omgeving en glastuinbouw	i	-2,7	-2,7	-2,6				-8,0
2	724: investeren in economische innovatie	i	-8,0	-8,0					-16,0
3	729: gelijktrekken ov-tarieven	s	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-3,6
3	Klimaatinstituut	i	-0,3						-0,3
4	Detailhandel	i	-0,5						-0,5
5	Verhogen budget erfgoedlijn	i	-0,8						-0,8
6	Restauratie Rijksmonumenten	i	-2,0						-2,0
7	Risicoreservering Warmte Participatiefonds	i	-3,1	-3,1					-6,2
Totaal Moties/GS-voorstellen			-18,0	-14,4	-3,2	0,6	0,6	0,6	-37,4
w.v. moties			-11,3	-11,3	-3,2	0,6	0,6	0,6	-27,6
w.v. beleidsrijke voorstellen GS			-6,7	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,8
*1) 715 Make Zuid-Holland great again, 720 Verduurzaming van de gebouwde omgeving en glastuinbouw, 728 Energiebesparing Wonen									

- Een ander deel van de groei van de inkomsten uit het provinciefonds (uit de meicirculaire) wil het college vrij houden om in te kunnen spelen op de uitkomsten van de kabinetsformatie. Dit gaat jaarlijks om circa € 12 mln (dus € 24 mln t/m2019). Vooruitlopend op het regeerakkoord zijn deze middelen alvast wel verwerkt in de begroting. Voorstellen die het college zal doen voor invulling van deze middelen gaan uiteraard naar Provinciale Staten voor besluitvorming.

- Tot slot is van de algemene reserve een bedrag van € 30 mln bedoeld als buffer (weerstandsvermogen) voor het opvangen van risico's. Het weerstandsvermogen kan conform het PS-beleid inzake risicomanagement niet worden ingezet voor nieuw beleid.

Tabel 2: ontwikkeling incidentele financiële ruimte (bedragen x € 1 mln)

De vrije ruimte in de algemene reserve betreft incidenteel beschikbare bedragen: als in 2019 bijvoorbeeld een bedrag van € 20 mln wordt onttrokken voor extra uitgaven is in alle jaren daarna ook € 20 mln minder beschikbaar.

Uit tabel 2 blijkt dat er deze collegeperiode (t/m 2019) € 55,7 mln incidenteel aan vrije ruimte is. Dit is inclusief de middelen uit de meicirculaire die het college vrij wil houden. Voor 2018 en 2019 gaat dit om circa € 24 mln totaal. Zonder dit bedrag komt de incidentele vrije ruimte uit op € 31,7 mln tot en met 2019. Dit is nog exclusief de extra ambities zoals toegelicht in het tweede deel van deze brief.

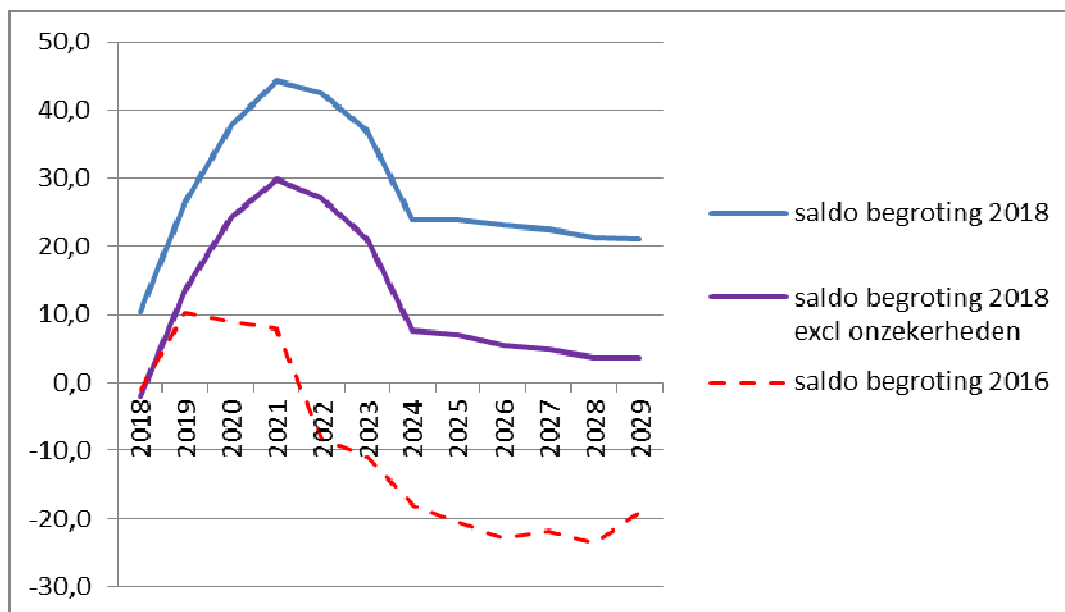
Tot en met 2023 (einde volgende collegeperiode) is inclusief de meicirculaire een bedrag van € 214,9 mln incidenteel beschikbaar. Dit bedrag wordt uiteraard lager als de incidentele vrije ruimte van 2018 en 2019 volledig benut zou worden. Dit lichten wij nader toe in het tweede deel van deze brief (tabel 4).

Ook na 2024 is sprake van een overschot op de begroting. De afgelopen jaren is het begrotingssaldo structureel flink verbeterd. Dit komt hoofdzakelijk door drie factoren, namelijk: het verstandige financiële beleid van de provincie afgelopen jaren, de groei van de algemene inkomsten (opcenten motorrijtuigbelasting, provinciefonds) in het licht van de aantrekkende economie en gezonde rijksfinanciën en de afnemende rentelasten. Tegelijkertijd zit er een onzekerheid in deze ontwikkelingen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de

structureel voordelige ontwikkeling uit de meicirculaire (€ 12 mln). Indien het Rijk minder uitgaven gaat doen, zullen die inkomsten evenredig dalen. Ook de ontwikkeling van de rentelasten is onzeker. Deze nemen komende jaren sterk af door de groeiende omvang van de reserves. Hierdoor hoeft de provincie minder te lenen en dalen de rentelasten. Als de provincie de reserves echter beter weet te benutten, dan dalen de beschikbare eigen financieringsmiddelen, moet de provincie meer lenen en stijgen dus ook de rentelasten. In grafiek 1 staat de ontwikkeling van het begrotingssaldo voor de langere termijn in de begroting 2018 (ten opzichte van de begroting 2016, toen nog sprake was van een nadelig saldo).

Ook staat aangegeven hoe het saldo zich ontwikkelt als geen rekening wordt gehouden met de meicirculaire en als de reserves volledig worden benut. We zien dan dat er op langere termijn een beperkt voordelig saldo resteert.

Grafiek 1: verloop begrotingssaldo

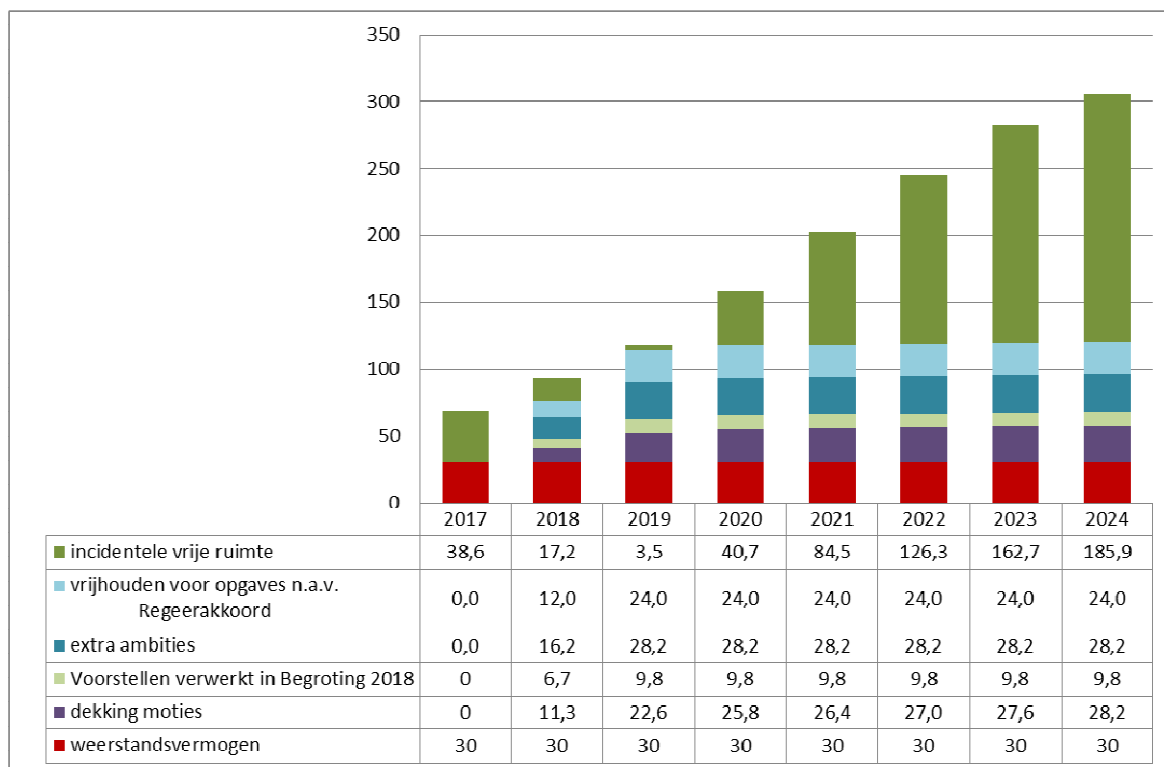
2) Overzicht van extra ambities van GS voor 2018 en 2019

Naast de beleidsrijke voorstellen heeft het college zich georiënteerd op extra ambities voor 2018 en 2019. In tabel 3 staat hiervan het overzicht. Deze voornemens tellen op tot een bedrag van € 28,2 mln in de periode 2018-2019. In tabel 4 is het effect hiervan op de incidentele ruimte voor de komende jaren weergegeven. Indien de ruimte van € 24 mln (t/m 2019) vanuit de meicirculaire vrij wordt gehouden om in te spelen op opgaves naar aanleiding van het Regeerakkoord, resteert deze collegeperiode nog een financiële ruimte van € 3,5 mln.

Tabel 3 Overzicht van extra ambities van Gedeputeerde Staten in 2018 en 2019¹

(bedragen x € 1 mln)		i/s	Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode			
			2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	Verlaging opcenten	i	-3,5	-3,5				
B	Impuls OV	i	-3,5	-3,5				
C	RegMed XB	i	-1,2					
D	Campusregeling	i	-1,5					
E	Proceskosten verkenningen diepte-investeringen	i	-1,5					
F	Alertheidsbudget	i	-5,0	-5,0				
Totaal			16,2	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 4 effect op incidentele ruimte van extra ambities (bedragen x € 1 mln).

¹ Dekking vindt plaats vanuit de algemene reserve. Hierdoor nemen de beschikbare eigen financieringsmiddelen met € 28,2 mln af, wat leidt tot structureel circa € 0,7 hogere rentelasten (meerjarig te verwerken in de voorjaarsnota 2018).

Wij lichten de voornemens genoemd in tabel 3 graag kort toe.

A) Verlaging opcenten en B) impuls OV

In 2018 ontstaat er financiële ruimte voor lastenverlichting en kwaliteitsimpulsen voor mobiliteit. Voor het college valt dit uiteen in enerzijds verlaging van de opcenten voor autobezitters en anderzijds verlaging van de OV-tarieven of verbetering van de OV-kwaliteit in onze concessiegebieden. Bij dit voorstel zal het college een gelijke verdeling hanteren tussen verlaging van motorrijtuigbelasting en OV-impulsen. Uitgaande van 1 opcent, betreft dat € 3,5 mln motorrijtuigbelasting en 3,5 mln OV per jaar (2018 en 2019).

Als Provinciale Staten kiezen voor een lager opcententarieff in 2018 dan moet de provinciale verordening op de opcenten (met daarin een gewijzigd opcententarieff) parallel aan de Begroting 2018 worden vastgesteld. Dan kan de belastingdienst (die de opcenten int voor provincies) voor 1 december worden geïnformeerd over het nieuwe tarief (deze termijn is wettelijk voorgeschreven). De budgettaire verwerking van de opcentenverlaging kan wél in een later stadium plaatsvinden, namelijk bij Voorjaarsnota '18.

C) RegMed XB

Om een innovatieve economie te stimuleren, faciliteert de provincie economische clusters en innovatie in het midden- en kleinbedrijf (MKB). Het life sciences cluster is één van de sterke economische clusters in Zuid-Holland. In Zuid-Holland - vooral bij het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) - is unieke kennis aanwezig als het gaat om regeneratieve geneeskunde, gericht op het herstel van chronische ziekten als diabetes. De provincie heeft juli dit jaar een intentieverklaring getekend samen met de provincies Limburg, Noord-Brabant en Utrecht, het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en universiteiten, gezondheidsfondsen en bedrijven om zich in te zetten voor de verder ontwikkeling van regeneratieve geneeskunde via het virtuele instituut RegMed XB.

Voor het publiek-private RegMed XB fonds en voor fysieke kennisinfrastructuur wordt door het Rijk ook naar de regio's gekeken om een bijdrage te leveren. Innovation Quarter stelt in samenwerking met het LUMC, bedrijven en de provincie dit najaar een actieplan op hoe we als regio zo optimaal mogelijk een bijdrage kunnen leveren. Zoals het er nu naar uitziet kunnen we met een kapitaalstorting van € 4 miljoen (dit leidt incidenteel tot €1,2 mln aan extra lasten vanwege de opbouw van een risicobuffer) voor 2018 een belangrijke bijdrage leveren aan de regionale kennisinfrastructuur en kunnen we, bij wijze van pilot, enkele regionale bedrijven cofinanciering verlenen om kennis op het gebied van regeneratieve geneeskunde naar de markt te brengen.²

D) Campusregeling

Bij voorjaarsnota/kadernota is door Provinciale Staten over een investeringsimpuls van in totaal € 48 mln toegekend, met daarin een bedrag van € 5 mln voor innovatie. Daarbinnen is € 1,5 mln bestemd voor Campus Ontwikkeling. Hierbij gaat het om ondersteuning voor een breed scala aan

² Het betreft hier een kapitaalstorting van € 4 mln. Voor het opvangen van het risico van waardedaling van deze balanspost wordt uitgegaan van een risicobuffer van € 1,2 mln (30% van de omvang van de storting).

financieringsvragen, enerzijds rond de fysieke ontwikkeling van de campus als bijzonder kennisintensief bedrijventerrein, anderzijds rond activiteiten gericht op versterking van de interactie tussen bedrijven onderling en met kennisinstellingen op de campus. De eerste categorie financieringsvragen kan in beginsel met kredieten of garanties worden beantwoord, de tweede categorie eerder met klassieke subsidie. Op die wijze kan - in lijn met de afspraken in EBZ-verband over ondersteuning van campusinitiatieven en met de prioriteiten van de regionale investeringsagenda - ondersteuning worden gegeven aan campussen van nationaal belang in de provincie.

Om de diverse initiatieven zoals genoemd bij de voorjaarsnota/kadernota (Delft, Leiden en Noordwijk) zo goed mogelijk te kunnen bedienen (in de vorm van een projectsubsidie of een lening) en omdat we voorzien dat er in de toekomst mogelijk meer initiatieven komen die we zouden willen ondersteunen, is daarom een Campusregeling voor Zuid-Holland in ontwikkeling. Dit om ervoor te zorgen dat goede initiatieven op basis van een duidelijk kader door GS snel van de benodigde steun voorzien kunnen worden. De Campusregeling zal naar verwachting in het najaar 2017 gereed zijn. Voorzien wordt dat er in 2018 behoefte is aan een regeling met een plafond van € 3 mln. Voorgesteld wordt dan ook om een extra bijdrage beschikbaar te stellen.

E) Proceskosten strategische verkenningen diepte-investeringen

Gezien de financiële ruimte die de komende 6 jaar verwacht wordt, wil dit college enkele strategische verkenningen starten naar diepte-investeringen. Het college beseft dat dit een strategisch debat is dat de huidige collegeperiode overstijgt. Tegelijkertijd is het juist daarom van belang om dit debat nu te starten. Wij hebben hierbij projecten en programma's voor ogen die de potentie hebben als vliegwiel te functioneren voor de grote transitieopgaves waar Zuid-Holland voor staat. Deze programma's hebben de potentie icoonprojecten voort te brengen, zoals de Zandmotor of de Warmterotonde. Uitgangspunt van dit college is dat voor opgaves met brede politieke steun de voorbereidingen nog deze collegeperiode kunnen starten. Concreet denken wij aan strategische verkenningen op de volgende thema's:

- a. Verstedelijking en transformatie. Hierbij gaat het om versterking van de vitaliteit van stedelijke kernen;
- b. Circulaire economie en duurzaamheid;
- c. Energietransitie en klimaatadaptatie. Aansluiten op en versterken van kabinetsbeleid;
- d. Versterken van de kennis- en onderzoeksinfrastructuur in Zuid-Holland. Wij denken hierbij onder andere aan een verkenning naar budget voor fundamenteel onderzoek en de mogelijke spin-off effecten die dat voor zich kan meebrengen voor onze provincie. Het ligt voor de hand die delen van de kennis- en onderzoeksinfrastructuur te versterken die zich focussen op de hierboven genoemde 3 thema's.

F) Alertheidsbudget

Het college acht het van belang om concreet invulling te blijven geven aan een alerte en gefocuste houding. Ook willen wij een uitgestoken hand bieden aan externe partners. Het gaat hierbij om het vermogen om in te spelen op actuele opgaves waarmee PZH het verschil maakt en zichtbaar is. Gebiedsgericht werken en het regionaal investeringsprogramma zijn bestaande instrumenten waarmee de grote transitieopgaves mede worden uitgevoerd. Naast deze bestaande instrumenten is het ook mogelijk om onderzoek te starten naar een vernieuwd financieel instrumentarium om alerter te kunnen reageren op kansen die zich op een niet tevoren

exact te plannen moment kunnen aandienen. Projecten die dus nog niet in de begroting zijn voorzien, maar die wel goed passen in de maatschappelijke opgaven zoals beschreven in het coalitieakkoord en de Koepelnotitie. Daarmee creëren we slagkracht en budgettaire ruimte voor opgaves die wij niet nu voorzien maar ongetwijfeld met urgentie op ons af zullen komen. Voorstellen die in het kader van het alertheidsbudget gedaan worden, zullen uiteraard voor besluitvorming aan uw Staten worden voorgelegd.

3) Mogelijke procedure voor verwerking van de extra ambities in de Begroting 2018

De extra ambities (2B) tot en met (2F) kunnen verwerkt worden bij de Voorjaarsnota 2018. Indien uw Staten over deze voorstellen overeenstemming bereiken, hoeft besluitvorming niet op besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2017 te wachten. Ons college is graag bereid de voorstellen voor de Begroting 2018 tijdens de vergadering op de desbetreffende onderdelen te wijzigen of aan te vullen, zodat u hierover meteen bij de Begroting 2018 kunt besluiten.

Anders is dit voor de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Om een eventuele verlaging daarvan per 1 januari 2018 door te voeren, dient de provincie een nieuw tarief vóór 1 december 2017 door middel van een vastgestelde wijziging van de verordening op de heffing van de opcenten aan de Minister van Financiën kenbaar te maken. Mocht in het gesprek met uw Staten naar voren komen dat dit voorstel door u wordt gedeeld, dan moet de verordening direct gewijzigd worden, zodat dit voor 1 december aan de minister kan worden gemeld. Met het oog daarop gaan wij ervan uit dat wij een daartoe strekkend voorstel dan ter vergadering aan u mogen voorleggen. Een model voor een dergelijk voorstel treft u aan bij deze brief.

4) Vervolgproces

Na behandeling van de Begroting 2018 wil het college graag in samenspraak met Provinciale Staten invulling geven aan de besteding van de resterende vrije middelen. Wij zijn graag bereid om na behandeling van de Begroting 2018 in overleg met uw Griffie invulling te geven aan dit proces. Wij kunnen ons voorstellen dat een serie van circa drie bijeenkomsten passend is. Ook kan in deze sessies gesproken worden over situaties waarin spelregels een vlotte uitvoering in de weg kunnen zitten ("botsproeven") en de ruimte die nodig is om dit op te heffen.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Bijlage: model Statenvoorstel aanpassing opcenten op motorrijtuigenbelasting

BIJLAGE 1: model Statenvoorstel aanpassing opcenten op motorrijtuigenbelasting

Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 8 november 2017, Nr. XXXX, tot wijziging van de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom motorrijtuigenbelasting

Provinciale Staten van Zuid-Holland;

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Zuid-Holland van 8 november 2017, Nr. XXXX;

Gelet op artikel 222 van de Provinciewet en artikel 1 van de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom motorrijtuigenbelasting;

Besluiten:

Artikel I

De Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom motorrijtuigenbelasting wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt "91,4" vervangen door: XX,X.

Artikel II

Dit besluit treedt inwerking met ingang van 1 januari 2018.

Den Haag, 8 november 2017

Provinciale Staten van Zuid-Holland

Griffier,

Voorzitter,